

A mi Ezüsthíd mesénk Zalka Csenge Virág mesemondó és író gyűjtött történetei alapján készült. A mese elemeit kezeld rugalmasan: a csoporthoz és a helyszínhez igazítva, a környékbeli legendákkal és mesékkal kiegészítve készítsd el a saját meseváltozatodat!

Réges régen az embereken, állatokon és növényeken kívül sok más lény élt a földön.

- **Szerintetek milyen mesebeli lények élhettek a Földön?**

A Duna-parton és a Dunában számos vízitündér élt. Kristálykupolás, aranyzindelyes palotájuk csillogott a vízfelszín alatt, ha rásütött a nap, és a tündérek aranyhajukat a tó és a víz felszínén fésülgették. Énekeltek a halászoknak, énekeltek a saját maguk mulattatására, és amikor egy hajszáluk a vízbe hullt, aranypor lett belőle, amit még ma is ki lehet mosni a folyó iszapjából.

Éjszakánként ki-ki jártak a vízpartra és ott mulatoztak, lakomáztak, és ha egy ember arra tévedt, őt is jó szívvel megvendégelték. Nagyon sokféle vízi tündér létezett és soknak különlegesen finom volt az érzékelése.

- **Szerintetek milyen érzékszerveik lehetnek élesek a tündéreknek?**

Sokáig békében tudtak élni a tündérek a Föld más lényeivel együtt, de aztán lassan-lassan megváltozott a világ. A tündérek ideje a végéhez közeledett, és az emberek uralma egyre erősödött, ahogy elkezdtek a világot a saját kényelmük szerint alakítani.

- **Mi zavarhatta a különböző (látó-, halló-, szagló-, tapintó-, ízelő-) tündéret az ember által uralt világban?**

Az emberek kivágták a tündérek kedvenc folyóparti fáit, és kiegyenesítették a patakok girbegurba folyását, hogy építkezni és gazdálkodni tudjanak. A folyó medrét feltúrák, hogy kiszedjék a kavicsot az egyre magasabb házaik építéséhez. Így végül a folyó menti nádasokat és lápokot szépen lassan felváltották a búzatáblák, a gyártelepek, a tehénlegelő és az egyre növekvő falvak. Egyre inkább eltűntek a tündérek által kedvelt helyek. Még a csillogó víztükröt is megzavarták a halászhajók, a turistahajók és a motorcsónakok. Így változott meg a tündérek által úgy szeretett világ.

A dunai tündérlegendák között egy olyan történet is fennmaradt, miszerint a mogyorósi uraság egyszer a Duna másik partján lévő öreg fűzfa alá tévedt, ahol a tündérek nagy előszeretettel lakomáztak. Tündér Ilona is ott volt, a tündérek királynője, aki népe nevében vendégül látta az uraságot, aki velük együtt evett-ivott, mulatozott, és amikor a tündérnép elálmósodott és a lakomaasztal körül elszenderedett, akkor az az uraság szemtelenül odament Tündér Ilonához, tőből levágta az arany hajfonatát, és hogy megkoronázza galád tettét, az asztal közepére piszkított. Képzeltetik, hogy milyen megrökönyödéssel ébredtek a tündérek, amikor meglátták a pusztítás nyomait! Ez volt az utolsó csepp a pohárban, Tündér Ilona királynő úgy határozott, hogy népével máshová költözik.

- **Hová költöztetett Tündér Ilona?**

Tipp: A tündérvilág leírását, díszítését érdemes már a mese indításától az adott környezet adottságaihoz igazítani, pl. amennyiben folyóparti a környék, a vízi tündér környezetet kiszíneznél, amennyiben erdős, más tulajdonságokat kiemelni. Érdemes minél több olyan jellegzetes elemet beépíteni, amit a gyerekek aztán felfedezhetnek a természeti séta során (pl. nádas, fűzfa, vízi madarak, virágok, egy-egy jellegzetes formájú fa vagy kőszikla stb.).

Tipp: Bontsd ki a látó-, halló-, tapintó- és szagló- és ízelőtündérek képességeit és tulajdonságait a hallgatóság érdeklődésének megfelelően!

Az a legenda is fennmaradt, hogy amikor Tündér Ilona népével elbúcsúzott és elköltözött, akkor az egész tündérsereg áthajózott a Dunán, és a révész, aki őket átszállította, másnap reggel a csónakjában egy aranypatkót talált. Tündér Ilona a Tejút mentén építette fel új hazáját és ott csillognak mai napig is a kristálykupolás palotái – egy-egy tiszta nyári éjszakán ti is megláthatjátok Tündér Ilona otthonát.

A tündérek tehát majdnem mind elvonultak, kivéve egyet-egyét, akik annyira szerették az embereket, hogy mindenáron közöttük akartak maradni. Őket Tündér Ilona magához hívatta, és mivel annyira aggódott értük, csak úgy engedte meg, hogy itt maradhassanak ebben a gonosz és veszélyekkel teli világban, ha más alakot öltenek.

- **Ha te tündér lennél és itt akartál volna maradni, milyen élőlény bőrébe bújtál volna a legszívesebben?**

Volt, aki tavirózsává változott, volt, aki más vízinövénnyé vagy vízimadárrá. Ilyen módon, növényi vagy állati alakban itt maradhattak, és óvhatták az embereket, de hallgathatták a történeteiket is, amelyeket bizony a tündérek nagyon kedveltek.

Amikor az emberek nagy nehézségekbe keveredtek és teljesen kilátástalannak tűnt a helyzetük, nem egyszer volt, hogy Tündér Ilona sietett népével a segítségükre. Ilyen volt például, amikor a magyarok a tatárjárás alatt a Dunapartig menekültek, de híd hiányában sehogy nem sikerült átkelniük a Dunán, és a tatár már hátulról szorongatta őket. A magyarok addig keresték az átkelőhelyet, míg beesteledt. Ekkor az egyik gyerek észrevette, hogy a Dunán táncoló hold sugarak egyre nagyobb nyalábokat vetnek a víz közepén, egészen addig, míg egy ezüsthíd nem lett belőlük a folyón. Az a gyerek, aki észrevette, meg is próbált ráállni, és bizony a híd megtartotta. Úgyhogy az egész menekülő nép ezen az ezüsthídon sétált át a Duna túlsó partjára, amit a tündérek küldtek a Tejútról.

- **Mit gondoltok, a tatárokat is elbírta ez a híd?**

A tatárokat ez a híd már nem akarta megtartani, úgyhogy aki próbálkozott, az bizony beleesett a vízbe.

Tündér Ilona népével tehát a Tejútról figyeli az embereket és keresi azt a pillanatot, amikor visszatérhetnek. Tündér Ilona azt is mondta, hogy hétszázhetvenhét év eltelte után, ha újra akad a Földön olyan ember, aki méltón bánik a tündérekkel, és az emberek képesek lesznek megjavítani a természetet, amit tekintet nélkül kihasználtak és leromboltak, és újra kedvessé és ismét lakhatóvá teszik a környezetüket, akkor a tündérek újra visszatérhetnek az emberek közé.

- **Én ezzel az útravalóval indítalak el benneteket: ti most már ismeritek a tündérek történetét - nyissátok ki a szemeket, keressétek a nyomaikat, hol lehetnek a rejtőzködő tündérek. Időközben eltelt a 777 év, a tündérek mégsem tértek még vissza. Szerintetek mi lehet az oka? Gondolkozzatok el azon, hogy mit tehetnétek ti azért, hogy olyan legyen a környezetünk, hogy legyen miért visszajönniük ide a tündéreknek és újra legyen helyük a mi világunkban.**

A mesét továbbírva több csoportra osztottuk a tündéreket, hogy az érzékelhető világot a különféle érzetek felől, egy-egy speciális képességű tündér nézőpontjából vizsgáljuk. A sétát kísérő feladatlapok is a különféle érzékszervekkel való érzékelésre épülnek, ezért tartottuk fontosnak ezt a vonalat is beleszőni a mesébe.

PÉLDATÁR A TÜNDÉREK KÉPESSÉGEIRE

„A **látótündérek** előtt nem volt titok a látható világban: beláttak a barlang sötétjébe, de a napba is nézhetek, anélkül, hogy bármi bajuk esett volna. Ismerték a színek ezernyi árnyalatát, és száz méterről is különbséget tudtak tenni a cseresznye meg a szilva levelei között. De még a láthatatlanba is beleláttak: az emberek szívébe. Beleláttak a fejükbe is, és megtanították elmesélni, felfűzni a benne lévő képeket. Így született meg a mese.”

„A **tapintótündérek** ujjai a legsimább folyami kavicsra is megéreztek a legapróbb kitüremkedést. A fák kéréget, a füvek hegyét megsimítva beszédbe elegyedtek a növényekkel, s egyetlen érintésükkel embert-állatot megszelídítettek. Legömbölyítették a dombok tetejét, mesésre cakkozták a hegyek szikláit. Homokba, földbe, az égre rajzoltak, amihez csak hozzá értek, formát adtak.”

„A **szaglótündérek** orra előtt nem volt titok. A folyó túlsó partjáról is megéreztek, mi fő a szegény ember fazekában a falu másik végén; melyik virág küld kétségbeesett segélykiáltást, hogy »vizet, vizet, mert mindjárt meghalok!«, s melyik fa küld a széllel segélykérő illatkiáltást a leveleit rágcsáló hernyók ellen. Szagáról ismerték fel az esőt, a hajnalt, az éjfélét. Még a drágaköveket is szagukat követve találták meg.”

„A **hallótündérek** füle nemcsak a madarak énekét, a denevér ultrahangját, az állatok beszédét és az emberek csacsogását hallotta meg messziről, de meghallotta a ki nem mondott szavakat is. A patak vitt hírt nekik a csobogásával, a levelek susogva suttozták el nekik az erdő titkait. Értették az eső százféle dobjátékát. Ők tanították meg az embereket a zenére.”

„Az **ízlelőtündérek** mindent megkóstoltak. És nemcsak azt tudták megállapítani, hogy édes vagy sós, keserű vagy savanyú az a dolog, amit a nyelvükre vettek, hanem az ízéből megtudták az egész történetét. Miből sütötte az anyuka a mézeskalácsot, hol vette a hozzávalókat, kire gondolt, amikor díszítette, és még azt is, hogy mit dudorászott miközben rácsorgatta a cukormázt. De az édes íz mögötti keserű történeteket is megéreztek.”